

Załącznik do uchwały nr 1004/16
Zarządu Województwa
Zachodniopomorskiego
z dnia 29 czerwca 2016 r.

STR Shipping and Trading Sp. z o.o.
ul. Pieszka 21
70-663 Szczecin

WWRPO.VIII.3162.24.2016.KO

DECYZJA
Nr WWRPO/24/W/2016

podjęta w dniu 29 czerwca 2016 r. przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego
w osobach:

Olgiard Geblewicz - Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Jarosław Rzepa - Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Tomasz Sobieraj - Wicemarszałek Województwa Zachodniopomorskiego,
Anna Mieczkowska - Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego,
Robert Grzywacz - Członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego.

Na podstawie art. 25 pkt 1, art. 26 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383 t. j.), art. 207 ust. 1 pkt 3, ust 2a i ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 t. j. ze zm.) oraz art. 41 ust. 2 pkt 4 i art. 46 ust. 2 a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486 t. j.)

orzeka:

zwrot od Beneficjenta – STR Shipping and Trading Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Pieszkiej 21 w Szczecinie, środków otrzymanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00 na realizację projektu pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo-gabarytowych wraz z systemem konserwacji czasowej” w łącznej kwocie należności głównej 301 529,85 zł (słownie: trzysta jeden tysięcy pięćset dwadzieścia dziewięć złotych 85/100) wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia 12 czerwca 2012 r. (data przekazania środków) do dnia dokonania całkowitej zapłaty należności głównej na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego, tj. Zarządu Województwa nr 35 1020 4795 0000 9002 0210 4768, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o zwrocie, z zastrzeżeniem, że po bezskutecznym upływie tego terminu zwrot części środków nastąpi przez pomniejszenie kolejnej płatności przysługującej Beneficjentowi o środki należne do zwrotu wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Uzasadnienie

Wnioskodawcy, w tym STR Shipping and Trading Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Pieszaj 21 w Szczecinie, przygotowując dokumentację aplikacyjną w konkursie nr RPOWZ/1.1.2/2010/1 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (zwanego dalej: RPO WZ), zgodnie z zapisami Przewodnika dla Wnioskodawców RPO WZ *Ocena oddziaływania na środowisko po 15 listopada 2008 r.* (zwanego dalej: Przewodnikiem) stanowiącego załącznik nr 1b dla Wytycznych dla Wnioskodawców – Poddziałanie 1.1.2 (zwane dalej Wytycznymi), byli zobowiązani do weryfikacji, czy planowane przedsięwzięcie:

- znajduje się w I czy w II załączniku do Dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. UE L 175 z dnia 5 lipca 1985 ze zm., zwana dalej: Dyrektywą 85/337/EWG),
- znajduje się w grupie I przedsięwzięć według prawa polskiego (jest wymienione w § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r. nr 257, poz. 2573, zwane dalej: Rozporządzeniem RM z 2004 r.); obecnie, tj. od dnia 15 listopada 2010 r., § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r., poz. 71 t. j., zwane dalej: Rozporządzeniem RM z 2010 r.)),
- znajduje się w II grupie przedsięwzięć (jest wymienione w § 3 Rozporządzenia RM z 2004 r. a od dnia 15 listopada 2010 r. w § 3 Rozporządzenia RM z 2010 r.),
- znajduje się poza ww. Rozporządzeniem (tj. Rozporządzeniem RM z 2004 r. a od dnia 15 listopada 2010 r. Rozporządzeniem RM z 2010 r.), ale jest wymienione w załączniku II do Dyrektywy 85/337/EWG (tzw. przedsięwzięcie podprogowe) a od dnia 17 lutego 2012 r. w załączniku II do Dyrektywy 2011/92/UE,
- oddziałuje na obszar Natura 2000/potencjalny obszar Natura 2000, czyli znajduje się w grupie III.

Ponadto zgodnie z Przewodnikiem, przedsięwzięcia niezaliczane do żadnej z ww. grup powinny zostać przypisane do grupy IV.

Podmioty wnioskujące o dofinansowanie miały zatem obowiązek określić, do której z wymienionych grup kwalifikuje się planowane przez nich przedsięwzięcie. Z uwagi na przynależność do danej grupy, wnioskodawcy byli zobowiązani odpowiednio do przedstawienia dodatkowych dokumentów m.in. związanych z procedurą oceny oddziaływania na środowisko, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Dnia 16 listopada 2010 r. STR Shipping and Trading Spółka z o. o. (zwana dalej: Spółką lub Beneficjentem) złożyła poprawny wniosek o dofinansowanie projektu nr WND-RPZP.01.01.02-32-009/10. W dokumentach aplikacyjnych, mając na uwadze przywołane wyżej wytyczne, Spółka zaznaczyła, iż dla planowanej inwestycji nie przeprowadzono postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Powyższe uzasadniono (w pkt A.14.1. wniosku o dofinansowanie) tym, iż projekt należy do grupy IV i w zakresie oceny oddziaływania na środowisko, wymaga jedynie decyzji Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie dotyczącej oddziaływania na obszar Natura 2000. Dodatkowo Spółka wskazała, iż projekt nie oddziałuje i nie będzie oddziałował na wymieniony obszar Natura 2000. Spółka zatem we wniosku o dofinansowanie projektu zaliczyła planowane przedsięwzięcie do grupy IV, w związku z czym, poza przedłożeniem zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000, nie przedstawiła żadnych dokumentów związanych z procedurą oceny oddziaływania na środowisko.

Po przeprowadzeniu przez IZ RPO WZ oceny formalnej złożonego przez Spółkę wniosku aplikacyjnego w ramach konkursu RPOWZ/1.1.2/2010/1, a następnie dokonaniu oceny w zakresie oddziaływania projektu na środowisko, oceny ekonomiczno – finansowej i merytoryczno – technicznej projektu przez Komisję Oceniającą Projekty, dnia 17 lutego 2011 r. uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 210/11, Wnioskodawcy przyznano dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej: EFRR) na realizację projektu pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo-gabarytowych wraz z systemem konserwacji czasowej” w łącznej wysokości 775 000,00 zł.

W wyniku przywołanych działań w dniu 6 czerwca 2011 r. Beneficjent zawarł z Województwem Zachodniopomorskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, pełniącym na podstawie art. 25 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 383 t. j., zwanej dalej: uzppr) rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 (zwana dalej: IZ RPO WZ), umowę o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00 na realizację projektu pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo-gabarytowych wraz z systemem konserwacji czasowej” Oś priorytetowa 1 „Gospodarka – Innowacje – Technologie”, Działanie 1.1 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje”, Poddziałanie 1.1.2 „Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa”. Dodatkowo pomiędzy Beneficjentem a IZ RPO WZ zostały zawarte cztery aneksy do umowy nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-01 z dnia 6 czerwca 2011 r., nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-02 z dnia 11 stycznia 2012 r., nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-03 z dnia 15 listopada 2012 r. oraz nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-04 z dnia 8 maja 2013 r.

Na etapie rozliczania wskazanego projektu IZ RPO WZ powzięła wątpliwości, co do zakwalifikowania przez Beneficjenta planowanego przedsięwzięcia, obejmującego swym zakresem:

- zakup obrabiarki CNC do obróbki materiałów sterowanej komputerowo,
- zakup linii technologicznej do fosforanowania wraz z systemem filtrów,
- zakup urządzenia załadowczo – rozładunkowego detali,
- zakup aplikacji łączących systemy zarządzania produkcją z SAP i Robert Gantt,
- zakup elektronicznie sterowanej szafy narzędziowej wraz z oprogramowaniem zaimplementowanej w proces produkcji,
- prace przystosowawcze hali pod montaż ciągu technologicznego,

do właściwej grupy w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Po dokonaniu szczegółowej weryfikacji IZ RPO WZ uznała, iż w związku z faktem, że przedsięwzięcie dotyczyło m.in. zakupu linii technologicznej do fosforanowania, należało już na etapie wnioskowania o dofinansowanie zaliczyć je do grupy II, a więc przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, gdzie zgodnie z art. 63 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 t. j., zwana dalej: uooś), w przypadku omawianej grupy przedsięwzięć, o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza się w drodze indywidualnego aktu administracyjnego. Postanowieniem z dnia 23 września 2012 r. Prezydent Miasta Szczecin nałożył obowiązek dokonania wspomnianej oceny oraz określił zakres raportu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia w pełnym zakresie. Zważywszy na powyższą okoliczność, a także ze względu na regulację prawną zawartą w art. 80 ust. 1 uooś w myśl której, w przypadku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ, tj. Prezydent Miasta Szczecin, wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, IZ RPO WZ stwierdziła, iż powinnością Spółki przed rozpoczęciem realizacji planowanego przedsięwzięcia traktowanego jako całość, tj. przed dniem 13 września 2010 r. wskazanym w aneksie do umowy nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-01 z dnia 6 czerwca 2011 r., było uzyskanie ww. decyzji, którą wydano dopiero w dniu 18 lutego 2013 r.

Z uwagi na powyższe IZ RPO WZ uznała, że część przekazanych Spółce środków, na podstawie wniosku o płatność nr WNP-RPZP.01.01.02-32-009/10-01/K04, w wysokości 301 529,85 zł, stanowiących refundację wydatków poniesionych przez Beneficjenta na zakup elementów przedsięwzięcia (tj. obrabiarki CNC do obróbki materiałów sterowanej komputerowo (przyjętej do użytkowania w dniu 10 lutego 2011 r.) oraz elektronicznie sterowanej szafy narzędziowej (zakupionej w dniu 31 stycznia 2011 r.), będących następnie przedmiotem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 18 lutego 2013 r.), a wypłaconych w dniu 12 czerwca 2012 r., tj. przed wydaniem wskazanego rozstrzygnięcia administracyjnego, są środkami nienależnie pobranymi. IZ RPO WZ pismem z dnia 18 marca 2016 r., znak: WWRPO-I.4331.(1.1.2/2010/009).2016.LKJ.01, wezwała Beneficjenta do zwrotu środków w ww. kwocie wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych w terminie 14 dni od doręczenia wezwania.

Wobec bezskutecznego upływu terminu wskazanego w wezwaniu, z dniem 6 kwietnia 2016 r. wszczęto wobec Beneficjenta z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu części środków otrzymanych w ramach umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00 na realizację projektu pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo-gabarytowych wraz z systemem konserwacji czasowej”. Jednocześnie Spółka została poinformowana o możliwości złożenia dowodów, wyjaśnień i zastrzeżeń w sprawie.

Pismem z dnia 31 marca 2016 r. (data wpływu do Wydziału Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego w dniu 6 kwietnia 2016 r.) Beneficjent, w odpowiedzi na pismo IZ RPO WZ z dnia 18

marca 2016 r. wzywające do zwrotu środków pobranych nienależnie, wskazał że przyczyną negatywnej oceny przestrzegania przez Spółkę odpowiednich procedur jest niewłaściwa interpretacja sformułowania „planowane przedsięwzięcie” zawartego w uoos. W opinii Beneficjenta planowane przedsięwzięcie w zakresie wynikającym z opisu zawartego zarówno we wniosku o dofinansowanie, jak również w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej w dniu 18 lutego 2013 r. nie zostało uruchomione, ani przed datą jej wydania, ani wbrew warunkom w niej wskazanych. Natomiast zakup obrabiarki CNC, jako element związany z całym planowanym przedsięwzięciem, nie powinien być oceniany pod kątem w jaki sposób oddziałuje lub mógłby oddziaływać na środowisko, bowiem to winno dotyczyć projektu jako całości. Beneficjent wskazał ponadto, że niezrozumiałym jest powoływanie się przez IZ RPO WZ na dokument OT mający potwierdzać okoliczność przyjęcia do użytkowania obrabiarki CNC w dniu jego wystawienia bowiem zgodnie z przepisami o rachunkowości, nakładającymi na przedsiębiorców obowiązek wprowadzenia środka trwałego do księgowej ewidencji środków trwałych, wskazany dokument stwierdza jedynie dokonanie operacji zaewidencjonowania zakupionego przez przedsiębiorcę środka trwałego rozpoczynającego proces kompletowania urządzeń składających się na materialny substrat planowanego przedsięwzięcia.

Następnie, pismem z dnia 21 kwietnia 2016 r. pełnomocnik Beneficjenta wniósł o umorzenie w całości postępowania administracyjnego wszczętego przez IZ RPO WZ w dniu 6 kwietnia 2016 r. podnosząc, iż nie wystąpiły żadne przesłanki potwierdzające stanowisko, że otrzymane przez Spółkę środki tytułem dofinansowania zakupu obrabiarki CNC są środkami pobranymi nienależnie w rozumieniu art. 207 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 t. j., zwana dalej: ufp). Podtrzymując wszystkie wnioski i twierdzenia zawarte w przywołanym wyżej piśmie Beneficjenta z dnia 31 marca 2016 r., raz jeszcze wskazano, że planowane przedsięwzięcie nie zostało uruchomione przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 18 lutego 2013 r. ani wbrew jej warunkom. Ponadto, stwierdzono, iż IZ RPO WZ nie dostrzegając powyższej okoliczności popada w wewnętrzną sprzeczność z jednej strony podkreślając konieczność całościowego traktowania wszystkich elementów projektu gdy z drugiej strony dokonuje oceny skutków prawnych uruchomienia wybranych elementów w oderwaniu od pozostałych i to przy zastosowaniu regulacji prawnych mających zastosowanie wyłącznie do przedsięwzięcia jako całości. Beneficjent podnosi przy tym, że samodzielne funkcjonowanie obrabiarki CNC nie stanowi przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, ani też przedsięwzięcia mogącego choćby potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia RM 2010 r. Mając na uwadze powyższe wskazano, że to nie obecność obrabiarki CNC stała się przyczyną nałożenia przez organ właściwy obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia i następnie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 18 lutego 2013 r. a zatem całkowitym nieporozumieniem w opinii Beneficjenta jest zarzucanie przez IZ RPO WZ, iż wytworzenie dokumentu OT dla wskazanego środka trwałego powstało przed tą datą. Podsumowując, pełnomocnik Beneficjenta stwierdził, iż elementem projektu, który stworzył potrzebę dokonania oceny oddziaływania na środowisko wszystkich elementów projektu jest wyłącznie linia technologiczna do fosforanowania wraz z systemem filtrów i tylko jej uruchomienie, w powiązaniu z pozostałymi elementami projektu, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach czyniłoby zasadnym stwierdzenie naruszenia przez IZ RPO WZ. Nieuprawnionym jest zatem powoływanie się przez IZ RPO WZ na art. 207 ust. 1 pkt 3 ufp, ponieważ środki przeznaczone na zakup obrabiarki CNC nie stanowią środków pobranych nienależnie.

Postanowieniem z dnia 4 maja 2016 r. poinformowano Beneficjenta o konieczności przedłużenia postępowania administracyjnego, z uwagi na trwającą analizę całokształtu materiału dowodowego, w tym wyjaśnień wskazanych przez Beneficjenta w piśmie z dnia 31 marca 2016 r. oraz wniosku o umorzenie postępowania administracyjnego z dnia 21 kwietnia 2016 r. złożonego przez pełnomocnika Beneficjenta. Pismem z dnia 18 maja 2016 r. IZ RPO WZ poinformowała pełnomocnika Strony o powyższej czynności, załączając kserokopię przywołanego postanowienia, potwierdzonego za zgodność z oryginałem. Następnie pismem z dnia 3 czerwca 2016 r. IZ RPO WZ poinformowała Beneficjenta o zamiarze zakończenia postępowania w przedmiotowej sprawie jak również pouczyła o prawach zawartych w art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2016 r. poz. 23 t.j. zwana dalej: kpa). Mając na uwadze konieczność zapewnienia Beneficjentowi możliwości zapoznania się z aktami i umożliwienie wypowiedzenia się co do zebranych materiałów, a także zgłoszonych żądań oraz spełnienia wymogów formalnych określonych w kpa, IZ RPO WZ wydłużyła postępowanie administracyjne do dnia 6 lipca 2016 r.

Mając na uwadze wszystkie wymienione wyżej okoliczności, IZ RPO WZ przeprowadziła postępowanie wyjaśniające, obejmujące całościową ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, z uwzględnieniem wniosków oraz wyjaśnień przedstawionych przez Stronę, co pozwoliło na zajęcie stanowiska jak poniżej.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż środki publiczne przeznaczone na wykonywanie projektów realizowanych w ramach programów finansowych ze środków europejskich mają charakter bezzwrotny i powinny być wykorzystywane zgodnie z prawem, obowiązującymi procedurami, a także ściśle z celem, na który zostały przekazane. Jedną z kompetencji, a zarazem obowiązków ustawowych IZ RPO WZ jest prowadzenie kontroli realizacji poszczególnych projektów w ramach RPO WZ, a także odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi. Obowiązkiem IZ RPO WZ jest zatem nie tylko ustalanie zasad konkursu, zawieranie umów z beneficjentami czy zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, ale również czuwanie nad przebiegiem realizacji projektu i weryfikowanie czy w całym okresie realizacji, projekt, na który przekazano środki publiczne, realizowany jest zgodnie z prawem oraz zasadami określonymi przez IZ RPO WZ dla danego konkursu. Wykrycie nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków publicznych powoduje konieczność dochodzenia ich zwrotu.

W analizowanej sprawie Beneficjent pobrał część środków przeznaczonych na zakup obrabiarki CNC oraz elektronicznej szafy narzędziowej, a przyznanych mu na podstawie umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00 z dnia 6 czerwca 2011 r. nienależnie. Przez pojęcie „środków nienależnie pobranych” rozumie się środki udzielone bez podstawy prawnej, tzn. w obowiązującym systemie prawnym nie ma przepisu lub dyspozycji umowy o dofinansowanie, na podstawie którego Beneficjent pobrał środki (M. Szymański „Zwrot środków nieprawidłowo wykorzystanych przy realizacji programów Unii Europejskiej. Na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych”, w: Kontrola Państwowa, rocznik LV, nr 2/331, s.15).

Przywołana wyżej umowa o dofinansowanie określa szczegółowe zasady dofinansowania projektu, a także prawa i obowiązki Beneficjenta z tym związane. Zgodnie z jej postanowieniami IZ RPO WZ zobowiązała się do dofinansowania części wydatków kwalifikowalnych poniesionych na realizację projektu na podstawie zweryfikowanego przez IZ RPO WZ poprawnego wniosku o płatność. Beneficjent natomiast zobowiązał się do realizacji projektu w oparciu o wnioski o dofinansowanie, z należytą starannością, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami w ramach programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację projektu, a także osiągnięcie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie (§ 4 ust. 4 umowy o dofinansowanie). W § 9 ust. 2 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązał się ponadto do stosowania obowiązujących i aktualnych wzorów dokumentów oraz informacji zamieszczonych w szczególności na stronie internetowej IZ RPO WZ, w tym Wytycznych, a także innych dokumentów w ramach Programu. Wskazać należy tym samym, iż Beneficjent był zobowiązany do realizowania projektu zgodnie z umową, Wytycznymi oraz przepisami prawa. Przystąpienie Beneficjenta do ubiegania się o dofinansowanie oznacza m.in. akceptację obowiązujących Wytycznych oraz innych norm wynikających z dokumentacji aplikacyjnej oraz przepisów prawa. Skorzystanie z możliwości dofinansowania nie jest zatem obowiązkiem. Wnioskodawcy, w opinii których uregulowania wynikające z ww. dokumentów bądź przepisów prawa są zbyt rygorystyczne nie są zobowiązani do składania wniosków aplikacyjnych czy podpisania umowy o dofinansowanie. Podpisując natomiast umowę o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do ich przestrzegania i postępowania zgodnie z ich literą. Zasady konkursu określone w regulaminie są jednakowe dla wszystkich i nie mogą być zmieniane dla potrzeb poszczególnych Beneficjentów, a każdy przystępując do konkursu godzi się na te zasady (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 2010 r., sygn. akt, I SA/Rz 823/10, LEX nr 750260).

Tym samym Beneficjent składając wniosek aplikacyjny, a następnie podpisując w dniu 6 czerwca 2011 r. umowę o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00, zaakceptował postanowienia przedmiotowych dokumentów i zobowiązał się realizować projekt zgodnie z ich brzmieniem, w tym zaleceń wynikających z Wytycznych przeznaczonych dla podmiotów ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach RPO WZ, poddziałanie 1.1.2. Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa (konkurs nr RPOWZ/1.1.2/2010/1), które stanowią zbiór informacji niezbędnych do prawidłowego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej składanej przez przedsiębiorców ubiegających się o dofinansowanie w ramach poddziałania 1.1.2 RPO WZ. Wnioski o dofinansowanie projektu składane w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 podlegają zatem ocenie zgodnie ze ścieżką wyboru projektu do dofinansowania, szczegółowo opisaną w Wytycznych.

Należy nadmienić, iż w praktyce nawet, gdy instytucja przyznająca środki pozytywnie oceniła wniosek o dofinansowanie, to jeśli na dalszym etapie jego realizacji ustaliła, że część lub całość wydatków nie spełnia wymogów dotyczących wydatkowania środków zgodnie z procedurami, pierwotna ocena projektu nie jest dla beneficjenta argumentem przemawiającym za poprawnością wydatkowania środków. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 lipca 2014 r. (sygn. akt II GSK 896/13), art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z dnia 31 lipca 2006 r. ze zm., zwanej dalej Rozporządzeniem nr 1083/2006) skierowany do instytucji zarządzającej wskazuje, że odpowiada ona za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, a w szczególności za zapewnienie, że operacje są wybierane do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz że spełniają one mające zastosowanie zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji (Art. 60 lit. a). Naczelny Sąd Administracyjny na tle powyższej regulacji prawnej stanął na stanowisku, iż odnosi się ona nie tylko do etapu konkursu i wyboru projektu, ale także do fazy realizacji projektu. Zaznaczył także, iż należy mieć na uwadze, że obowiązki instytucji zarządzającej w związku z realizacją programów operacyjnych zostały określone bardzo szeroko, na co wskazuje treść art. 26 ust. 1 uzppr. Przywołany organ sądowy stwierdził ponadto, iż w orzecznictwie sądów administracyjnych nie jest kwestionowane, że instytucja zarządzająca, skoro z mocy art. 25 pkt 1 uzppr odpowiada za prawidłową realizację programu operacyjnego i w związku z tym ma wykonywać zadania wyszczególnione w art. 26 ust. 1 uzppr, to musi oceniać projekt także w czasie jego realizacji, jak i po jej zakończeniu.

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, iż kwalifikowalność poniesionych wydatków oceniana jest zarówno w trakcie realizacji projektu jak również po jego zakończeniu, kiedy Beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność. W sytuacji, kiedy IZ RPO WZ w trakcie realizacji projektu lub po jego zakończeniu uzna część lub całość wydatków za niekwalifikowalne, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu środków przekazanych na ich dofinansowanie (§ 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie). Podkreślenia wymaga, iż Beneficjent pomocy finansowanej ze środków europejskich, z racji jej przyznania i zatwierdzenia, nie nabywa żadnych ostatecznych praw do wypłaconej kwoty pomocy, jeżeli nie przestrzega warunków, którymi to wsparcie finansowe zostało obwarowane, i które może być przyznane tylko wówczas, gdy spełnia on określone warunki. Budżet unijny pokrywa bowiem jedynie wydatki poniesione zgodnie z przepisami unijnymi (tak: Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 marca 2014 r., sygn. akt II GSK 430/14). STR Shipping and Trading Sp. z o.o. składając wniosek o dofinansowanie zobowiązała się także do stosowania załącznika do Wytycznych tj. Przewodnika, który określa sposób postępowania podczas przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej dotyczącej ochrony środowiska, w tym także schemat postępowania oraz wykaz niezbędnych załączników wymaganych na etapie weryfikacji formalnej oraz merytorycznej złożonego projektu.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej oraz przyjętymi w ramach RPO WZ kryteriami wyboru projektów IZ RPO WZ jest zobligowana do zapewnienia, że projekty uzyskujące wsparcie z EFRR będą realizowane zgodnie z regulacjami prawnymi na poziomie Unii Europejskiej (zwanej dalej: UE). Inwestycje zgodne z prawodawstwem krajowym, lecz niezgodne z prawodawstwem unijnym nie mogą uzyskać dofinansowania w ramach RPO WZ. W przypadku zidentyfikowania niezgodności projektu z prawem UE na etapie realizacji projektu lub po jego zakończeniu, Beneficjent będzie zobowiązany do zwrotu otrzymanego wsparcia wraz z odsetkami. W przywołanym na wstępie niniejszej decyzji administracyjnej Przewodniku przedstawiono podział załączników jakie Beneficjent ma obowiązek przedłożyć ze względu na kwalifikację przedsięwzięcia do poszczególnych grup na podstawie Dyrektywy 85/337/EWG (od dnia 17 lutego 2012 r. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z dnia 28 stycznia 2012 r. ze zm., zwana dalej Dyrektywą 2011/92/UE)) oraz Rozporządzenia RM 2004 r. (od dnia 15 listopada 2010 r. Rozporządzenia RM z 2010 r.).

Należy wskazać, że przywołane wyżej Rozporządzenie RM z 2004 r. dokonuje podziału przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na dwie grupy tj. te, które zawsze wymagają sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (wymienione w § 2 Rozporządzenia RM z 2004 r., tzw. przedsięwzięcia z I grupy) oraz na te przedsięwzięcia, dla których obowiązek sporządzenia przywołanego raportu może być ustalony (wymienione w § 3 Rozporządzenia RM z 2004 r., tzw. przedsięwzięcia z II grupy).

Ze względu na fakt, iż przywołane w Przewodniku Rozporządzenie RM z 2004 r. utraciło moc w dniu 15 listopada 2010 r. a więc już po dniu wydania wskazanego podręcznika, co nastąpiło w miesiącu lipcu 2010 r. a w jego miejsce weszło w życie, tożsame w swej treści, Rozporządzenie RM z 2010 r., w dalszej części niniejszego rozstrzygnięcia administracyjnego IZ RPO WZ posługiwać się będzie wyłącznie sformułowaniami użytymi w Rozporządzeniu RM z 2010 r. I tak, zgodnie z przepisami prawnymi w nim zawartymi, podział przedsięwzięć przedstawia się obecnie następująco:

- przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (wymienione w § 2 Rozporządzenia RM z 2010 r., tzw. przedsięwzięcia z I grupy),

- przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (wymienione w § 3 Rozporządzenia RM z 2010 r., tzw. przedsięwzięcia z II grupy).

Przenosząc wymienione regulacje prawne na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż wnioskodawca – STR Shipping and Trading Sp. z o.o. – przygotowując dokumentację aplikacyjną zobowiązany był do weryfikacji, czy planowane we wniosku aplikacyjnym przedsięwzięcie znajduje się we właściwej grupie w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W dokumentach aplikacyjnych zakwalifikowano planowane w ramach projektu przedsięwzięcie do grupy IV, tym samym Spółka nie przedstawiła odpowiednich dokumentów związanych z procedurą oceny oddziaływania na środowisko (pkt A.14.1. wniosku aplikacyjnego).

W ramach wniosku aplikacyjnego Beneficjent zaplanował zakup nowej, w pełni zautomatyzowanej technologii obróbki elementów stalowych wraz z opcją fosforanowania oraz z informatyzowanie procesu produkcyjnego. Poczynione przez Beneficjenta plany obejmowały:

- zakup obrabiarki CNC do obróbki elementów o średnicy do 800 mm sterowanej komputerowo,
- zakup linii technologicznej do fosforanowania wraz z systemem filtrów wyciągowych,
- zakup urządzenia załadunkowo – rozładunkowego detali,
- zakup aplikacji łączących systemy zarządzania produkcją z SAP i Robert Gantt,
- zakup elektronicznie sterowanej szafy narzędziowej wraz z oprogramowaniem zaimplementowanej w proces produkcji,
- zakup aplikacji łączących systemy zarządzania produkcją w połączeniu z SAP i Robex Gantt,
- zakup prac remontowo – budowlanych wraz z materiałami budowlanymi.

Ponadto w polu C.2 Biznes Planu, stanowiącego część dokumentacji aplikacyjnej Beneficjent wskazał, że prawidłowa realizacja projektu wymagać będzie przygotowania hali produkcyjnej poprzez dostosowanie pomieszczeń pod montaż ww. środków trwałych stwierdzając jednocześnie, że wykonanie prac remontowych nie wymaga pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia robót budowlanych.

IZ RPO WZ na etapie rozliczenia projektu pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo-gabarytowych wraz z systemem konserwacji czasowej”, na skutek pojawienia się dokumentów wskazujących na przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko tj. decyzji Prezydenta Miasta Szczecin nr 689/2013 z dnia 3 czerwca 2013 r. zmieniającej decyzję nr 1241/2001 z dnia 25 lipca 2001 r. o pozwoleniu na budowę, która w uzasadnieniu powoływała się na decyzję Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 18 lutego 2013 r. (znak: WGKiOŚ-II.6220.1.62.2012.DM) o środowiskowych uwarunkowaniach dla omawianego projektu, powzięła wątpliwość, czy Beneficjent słusznie zakwalifikował na etapie aplikacji wskazane przedsięwzięcie do grupy IV. Po dokonaniu szczegółowej weryfikacji IZ RPO WZ stwierdziła, że w związku z faktem, iż jeden z elementów realizowanego przez Spółkę przedsięwzięcia (linia technologiczna do fosforanowania) stanowił instalację do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektronicznych, cały projekt należało zaliczyć do grupy II, a więc do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (§ 3 ust. 1 pkt 13 Rozporządzenia RM z 2010 r.). Powyższe stanowisko IZ RPO WZ znajduje potwierdzenie w aktualnym wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 17 maja 2016 r. (sygn. akt, II SA/Kr 85/16), który w zbliżonym stanie faktycznym wskazuje, że „trudno zakładać by racjonalny ustawodawca dopuszczał możliwość wydania decyzji środowiskowej dla „wycinka” pewnej inwestycji co oznacza, iż o samodzielności przedsięwzięcia można mówić jedynie w przypadku, gdy stanowi ono realizowaną samodzielnie i całkowicie odrębną inwestycję”. Dalej, „przedsięwzięcia powiązane technologicznie powinny kwalifikować się jako jedno, a reguła ta ma zapobiegać dzieleniu przedsięwzięcia na mniejsze segmenty, w odniesieniu do których mogą być formułowane oceny częściowe, niekoniecznie dające obraz wpływu całości zamierzenia na warunki ochrony środowiska”. Przedsięwzięciem jest bowiem, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 13 uoos „zamierzenie budowlane lub inna ingerencja w środowisko polegająca na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin; przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty”. W dalszej części wskazanego orzeczenia sąd administracyjny podnosi, że pojęcie „powiązanie technologiczne”, należy rozumieć w sposób kompleksowy w odniesieniu do funkcji i celów konkretnego przedsięwzięcia. Wykładnia pojęcia „powiązanie technologiczne” w ramach definicji przedsięwzięcia musi zatem uwzględniać cel jego realizacji. Wąskie rozumienie powiązania technologicznego będzie naruszało zasady ogólne prawa ochrony środowiska, tj. kompleksowości i prewencji. Podkreślono ponadto, że wymóg traktowania przedsięwzięć powiązanych technologicznie jako jednego przedsięwzięcia ma znaczenie dla podkreślenia idei całej konstrukcji – pojęcie przedsięwzięcia powinno być interpretowane z uwzględnieniem celu jego skonstruowania, którym jest zapewnienie możliwości kompleksowego zbadania potencjalnych wpływów na środowisko pewnych działań lub ich zespołów. Podobne stanowisko wyraził również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 czerwca 2010

r. (sygn. akt, II GSK 539/10), w którym wskazał, że „treść art. 71 ust. 1 uooś, stosownie do którego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się dla przedsięwzięcia, oznacza, iż wydawanie częściowych decyzji dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia nie jest prawnie dopuszczalne, przy czym zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 13 uooś przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie nawet wówczas, gdy jest ono realizowane przez różne podmioty, zatem i w takim przypadku decyzja środowiskowa powinna obejmować oba takie przedsięwzięcia łącznie. Wprawdzie omawiana ustawa nie definiuje pojęcia przedsięwzięcia ani przedsięwzięć powiązanych technologicznie, ale w sytuacji gdy implementuje Dyrektywę 85/337/EWG wykładnia omawianych pojęć winna być dokonywana w zgodzie z tą dyrektywą, która nakazuje by cechy przedsięwzięć były rozpatrywane z uwzględnieniem jej postanowień. Wskazać należy, że w załączniku nr 3 do tej dyrektywy zamieszczone zostały kryteria selekcji określone w art. 4 ust. 3 dyrektywy i w zakresie dotyczącym cech przedsięwzięć kryteria te nakazują by cechy przedsięwzięć były rozpatrywane w kumulacji z innymi przedsięwzięciami”.

Zgodnie z art. 63 uooś, w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wynika nie bezpośrednio z mocy prawa, a z indywidualnego aktu administracyjnego. W myśl przywołanego przepisu prawnego obowiązek przeprowadzenia omawianej oceny dla przedsięwzięć z grupy II stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach tj. Prezydent Miasta Szczecin, uwzględniając łącznie uwarunkowania dotyczące m.in. rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowanie, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska. Powyższe postanowienie, wydaje się po zasięgnięciu opinii m.in. regionalnego dyrektora ochrony środowiska (art. 64 ust. 1 uooś).

Przenosząc powyższe regulacje prawne na grunt przedmiotowej sprawy wskazać, należy iż postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (zwany dalej RDOŚ) z dnia 23 sierpnia 2012 r. wyrażono opinię o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalono zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo-gabarytowych wraz z systemem konserwacji czasowej”. Następnie postanowieniem z dnia 23 września 2012 r. Prezydent Miasta Szczecin nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz określił zakres wspomnianego raportu oddziaływania na środowisko w pełnym zakresie. Dokonanie omówionych czynności doprowadziło do konieczności zastosowania art. 80 ust. 1 uooś, zgodnie z którym w przypadku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko właściwy organ, tj. Prezydent Miasta Szczecin, wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Biorąc powyższe pod uwagę IZ RPO WZ stwierdziła, że Beneficjent, do dnia uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 18 lutego 2013 r., realizował przedsięwzięcie bez wymaganych przepisami prawa postępowań środowiskowych. Tym samym na dzień wydania decyzji środowiskowej przedsięwzięcie realizowane przez Beneficjenta, nie miało charakteru „przedsięwzięcia planowanego” w rozumieniu uooś.

Wskazana decyzja administracyjna obejmowała swym zakresem co do zasady te same elementy (poza urządzeniem załadunkowo – rozładunkowym detali), które wymienione zostały we wniosku aplikacyjnym, tj. obrabiarkę CNC do obróbki materiałów sterowanej komputerowo, linię technologiczną do fosforanowania, elektronicznie sterowaną szafę narzędziową wraz z oprogramowaniem, gdzie pierwszy z wymienionych środków trwałych został przyjęty do użytkowania już w dniu 10 lutego 2011 r. W ten sposób doszło do sytuacji, w której Beneficjent pobrał nienależnie część środków przekazanych w ramach umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00, stanowiących refundację wydatków poniesionych przez niego na zakup obrabiarki CNC oraz elektronicznej szafy narzędziowej.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż procedura oceny oddziaływania na środowisko prowadzona jest w ramach postępowania w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja ta z założenia ma określać warunki realizacji danego przedsięwzięcia pod względem ochrony środowiska. Istotne jest przy tym, aby oszacowanie skutków środowiskowych realizacji danego przedsięwzięcia odbywało się na jak najwcześniejszym etapie procesu inwestycyjnego. Przedsięwzięcie realizowane przez Beneficjenta należy do grupy II, tj. grupy przedsięwzięć dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza się w formie indywidualnego aktu administracyjnego. Spółka zatem, poprzez błędne określenie planowanego przedsięwzięcia jako należącego do grupy IV i niewymagającego uzyskania zarówno postanowienia o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jak również decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, do momentu jej uzyskania, doprowadziła do wypłaty przez IZ RPO WZ nienależnego Beneficjentowi dofinansowania, a zatem naraziła budżet UE na szkodę. W przedmiotowej sprawie zaszyły zatem przesłanki wystąpienia nieprawidłowości w rozumieniu art. 2

Rozporządzenia nr 1083/2006. W myśl przywołanej regulacji prawnej przez nieprawidłowość należy rozumieć jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym UE w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego. Wobec powyższego wskazać należy, iż do stwierdzenia nieprawidłowości konieczne jest wystąpienie łącznie trzech podstawowych przesłanek tej definicji tj. naruszenie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje choćby potencjalną szkodę finansową w budżecie ogólnym UE. Dodać należy, iż ustalenie wystąpienia w sprawie nieprawidłowości poczyniono, z uwzględnieniem faktu, iż jedną z przesłanek definicji nieprawidłowości jest wystąpienie szkody (choćby potencjalnej) w budżecie ogólnym UE. Szkada w budżecie UE określona została na dwa sposoby, jako szkoda rzeczywista, poprzez którą należy rozumieć środki Wspólnoty, które zostały już nieprawidłowo wypłacone Beneficjentowi oraz szkoda potencjalna, na którą składają się środki Wspólnoty, które mogłyby zostać nieprawidłowo wypłacone Beneficjentowi, gdyby nieprawidłowość nie została wykryta. Mając na uwadze okoliczność, iż budżet ogólny UE poniósł szkodę finansując wydatki niekwalifikowalne, a Beneficjent nienależnie pobrał część środków w ramach RPO WZ, należy stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie wystąpiła szkoda rzeczywista. Powstała szkoda, w związku z naruszeniem art. 63 ust. 1 i art. 71 ust. 2 uoos a także § 3 ust. 1 pkt 13 Rozporządzenia RM z 2010 r., przejawia się w tym, iż środki w wysokości nienależnie pobranego przez Spółkę dofinansowania tj. 301 529,85 zł, IZ RPO WZ mogłaby rozdysponować na dofinansowanie innego projektu w ramach RPO WZ, który posiadałby wszystkie pozwolenia i decyzje przed przystąpieniem do realizacji inwestycji, co jest nie tylko działaniem na rzecz interesu społecznego całego regionu, ale również działaniem gospodarnym, bowiem środki mogłyby otrzymać na rozwój przedsiębiorstwa inny podmiot, który zrealizowałby projekt w sposób prawidłowy i zgodny z przepisami prawa. Tym samym, część środków przekazanych w ramach przedmiotowego projektu, w rzeczywistości nie powinna być ani wykorzystana przez Beneficjenta ani wypłacona z budżetu UE, winna bowiem służyć takim celom jak podnoszenie poziomu konkurencyjności oraz zdolności inwestycyjnej przedsiębiorstw.

W piśmie z dnia 31 marca 2016 r. Beneficjent złożył wyjaśnienia w których podniósł, iż przyczyną negatywnej oceny przestrzegania przez Spółkę odpowiednich procedur dokonanej przez IZ RPO WZ jest niewłaściwa interpretacja sformułowania „planowane przedsięwzięcie”. W opinii Spółki projekt nie został bowiem uruchomiony ani przed datą wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ani wbrew jej warunkom. Natomiast zakup obrabiarki CNC jako element związany z całym planowanym przedsięwzięciem nie powinien być oceniany pod kątem w jaki sposób oddziałuje lub mógłby oddziaływać na środowisko bowiem to winno dotyczyć projektu jako całości.

Odnosząc się do powyższego IZ RPO WZ wskazuje, że podstawą twierdzenia, iż jeden z elementów przedsięwzięcia (obrabiarka CNC) został uruchomiony już w dniu 10 lutego 2011 r. a zatem jeszcze przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest dokument OT nr 5/2011. Dokument ten potwierdza fakt, przyjęcia wskazanego środka trwałego do użytkowania, jako jednego z urządzeń zakupionego w ramach projektu. W tym miejscu nadmienić należy, że wbrew opinii Beneficjenta, powołującego się w sposób ogólny na przepisy o rachunkowości, w myśl której przywołany dokument stwierdza jedynie dokonanie operacji zaewidencjonowania zakupionego środka trwałego, najważniejszą datą związaną z zakupem takiego środka dla celów ewidencyjnych nie jest ani data wystawienia faktury, ani data jej rejestracji, a właśnie data przyjęcia do użytkowania. Potwierdzeniem powyższego stanowiska jest również samo sformułowanie zawarte w dokumencie OT nr 5/2011, tj. „przyjęcie do użytkowania”. Wynika to z tego, że od tego momentu, a więc od przyjęcia środka trwałego do używania, biegnie termin umożliwiający dokonywanie odpisów amortyzacyjnych, na który to dzień ustala się okres lub stawkę i metodę amortyzacji takiego środka. A zatem datą przyjęcia do używania nie jest data, którą wyznacza dokument np. faktura, tylko jest to data dokonania czynności faktycznej polegającej na rozpoczęciu użytkowania nowo nabytego majątku (<https://www.portalfk.pl/ksiegi-rachunkowe/data-przyjecia-do-uzywania-srodka-trwalego-274.html>).

Na tle powyższego, przechodząc do dalszych rozważań wskazać należy, że opis planowanego przedsięwzięcia pn. „Automatyczna linia produkcyjna do metalowych detali dużo – gabarytowych wraz z system konserwacji czasowej” zawarty w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pokrywał się co do istoty z elementami, które zostały wymienione we wniosku o dofinansowanie. Opis ten nie uwzględnia jedynie, objętego wnioskiem o dofinansowanie „urządzenia załadunkowo – rozładunkowego”. W tym stanie rzeczy, IZ RPO WZ stoi na stanowisku, iż obrabiarka CNC jako element całego przedsięwzięcia winna, wraz z jego pozostałymi elementami, podlegać całościowej ocenie pod kątem sposobu oddziaływania na środowisko. Wbrew bowiem wyjaśnieniom składanym przez Spółkę podczas weryfikacji wniosku o płatność, w których twierdzono że przywołana obrabiarka nie powinna podlegać ocenie środowiskowej bowiem jej zakup nie jest ujęty jako zagrażający lub potencjalnie zagrażający środowisku, a takim urządzeniem jest jedynie linia do fosforanowania, IZ

RPO WZ podtrzymuje stanowisko, iż wskazanej ocenie środowiskowej podlegać powinno całe przedsięwzięcie, a nie jego poszczególne elementy w tym obrabiarka CNC. Należy wskazać, że Beneficjent nie odniósł się w korespondencji kierowanej do IZ RPO WZ do kwestii dotyczących zakupu elektronicznie sterowanej szafy, dokonanego przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Jak już wskazano, zgodnie z art. 3 ust 1 pkt 13 uoos, przez przedsięwzięcie rozumie się zamierzenie budowlane lub inną ingerencję w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, gdzie przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikują się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty. To właśnie na tej podstawie, uwzględniając zgodnie z art. 63 ust. 1 uoos m.in. rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, Prezydent Miasta Szczecin postanowieniem z dnia 23 września 2012 r. dokonał oceny całego przedsięwzięcia, w tym również obrabiarki CNC oraz elektronicznie sterowanej szafy, a nie samej linii technologicznej do fosforowania. Stanowisko to potwierdził również RDOŚ, który dokonując uprzednio całościowej oceny omawianego przedsięwzięcia, postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2012 r. (znak: WOOŚ-TŚ.4240.250.2012.KS.1) wyraził opinię, iż istnieje konieczność przeprowadzenia oceny jego oddziaływania na środowisko. Uwzględniając powyższe wskazać należy, że omawiane przedsięwzięcie będące przedmiotem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 18 lutego 2013 r. nie miało charakteru „przedsięwzięcia planowanego” w rozumieniu uoos, bowiem przed wydaniem wskazanego orzeczenia administracyjnego zostało już częściowo zrealizowane.

Pismem z dnia 21 kwietnia 2016 r. pełnomocnik Beneficjenta wniósł o umorzenie w całości postępowania administracyjnego wszczętego przez IZ RPO WZ podnosząc przy tym, iż nie wystąpiły żadne przesłanki potwierdzające stanowisko, że otrzymane przez Spółkę środki tytułem dofinansowania zakupu obrabiarki CNC są środkami pobranymi nienależnie w rozumieniu art. 207 ust. 1 pkt 3 ufp. W powyższym piśmie podtrzymano jednocześnie, wszystkie wnioski i twierdzenia zawarte w piśmie Beneficjenta z dnia 31 marca 2016 r. IZ RPO WZ odnosząc się do przywołanych twierdzeń wskazuje, iż brak jest wewnętrznej sprzeczności, jak twierdzi Beneficjent, pomiędzy koniecznością całościowego traktowania wszystkich elementów projektu, a ocenianiem skutków prawnych uruchomienia wybranych elementów w oderwaniu od pozostałych. Jak już bowiem wcześniej wskazano, obrabiarka CNC jako jedno z urządzeń zakupionych w ramach projektu znalazło się w opisie planowanego przedsięwzięcia, i to zarówno w postanowieniu wydanym przez RDOŚ w dniu 23 sierpnia 2012 r. jak i w decyzji Prezydenta Miasta Szczecin o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 18 lutego 2013 r., które to rozstrzygnięcia obejmowały swoim zakresem, te same elementy, które zostały wymienione we wniosku o dofinansowanie poza urządzeniem załadunkowo – rozładunkowym detali. Nie można się przy tym zgodzić z twierdzeniem, że samodzielne funkcjonowanie obrabiarki CNC nie stanowiło przedsięwzięcia mogącego znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia RM 2010 r. Powodem ujęcia wymienionego urządzenia w powyżej wskazanych orzeczeniach administracyjnych wraz z pozostałymi urządzeniami tworzącymi łącznie przedmiotowe przedsięwzięcie traktowane jako całość było bowiem, jak wspomniano wcześniej, uwzględnienie jego rodzaju i charakterystyki.

Natomiast, odnośnie wniosku o umorzenie postępowania administracyjnego w całości, IZ RPO WZ wskazuje, iż bezprzedmiotowość postępowania, oznacza brak któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego niemożność wydania decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej, co do istoty (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 stycznia 2012 r., sygn. akt II OSK 2104/10). Umorzenie jako środek ostateczny, niweczący dotychczasowe wyniki postępowania stosować należy, gdy osiągnięcie celu postępowania administracyjnego staje się bezzasadne z uwagi na okoliczności stanowiące trwałą i nieusuwalną przeszkodę do jego kontynuowania. Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy wskazuje, iż przedmiotem postępowania administracyjnego wszczętego z dniem 6 kwietnia 2016 r. jest określenie kwoty wymaganej do zwrotu z uwagi na stwierdzone wobec Beneficjenta nieprawidłowości wykryte przez IZ RPO WZ w związku z nienależnym pobraniem przez niego części środków przekazanych na mocy umowy o dofinansowanie nr UDA-RPZP.01.01.02-32-009/10-00. W trakcie postępowania administracyjnego w przedmiocie zwrotu części środków, IZ RPO WZ przeanalizowała cały dotychczas zgromadzony materiał dowodowy, co doprowadziło do ustalenia, iż przedmiot postępowania, jak wykazano wyżej, nadal istnieje, a Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych środków. Z uwagi na powyższe IZ RPO WZ nie widzi podstaw do umorzenia postępowania, a wniosek Beneficjenta wskazany w przywołanym piśmie z dnia 21 kwietnia 2016 r. jest bezzasadny i jako taki nie zasługuje na uwzględnienie.

Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi, nie tylko dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów, ale i również monitorowanie postępów w realizacji, ewaluacji programu operacyjnego oraz stopnia osiągnięcia jego celów, a także prowadzenie

kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym kontroli realizacji poszczególnych dofinansowanych projektów oraz odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach ufp. Przyjęte rozwiązania, jak wskazuje Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 13 lutego 2014 r. (sygn. akt II GSK 1945/12), stanowią refleks obowiązujących w tym zakresie aktów prawa unijnego, a w tym kontekście nadmienić należy, że instytucja zarządzająca odpowiadając za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zobowiązana jest do uwzględniania zasad należytego zarządzania finansami (art. 60 Rozporządzenia nr 1083/2006). W świetle powyższego nie może budzić żadnych wątpliwości to, że instytucja zarządzająca powinna być wyposażona w efektywne instrumenty i środki realizacji powierzonych jej zadań, w tym tych, o których mowa między innymi w art. 26 ust. 1 pkt 15 uzppr. W tym zakresie, za takie uznać należy te, które ustanowione zostały w art. 207 ufp, normującym postępowanie w przypadku nieprawidłowego wykorzystania środków europejskich.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż odzyskiwanie środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur czy w przypadku pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości, odbywa się w drodze postępowania administracyjnego zakończonego decyzją administracyjną. Nie ulega wątpliwości, że postępowanie w przedmiocie zwrotu części dotacji udzielonej w ramach RPO WZ ma specyficzny charakter. Łączą się tu bowiem elementy cywilnoprawne z elementami stosunku administracyjnego. Z jednej bowiem strony umowa wskazuje na okoliczności obligujące beneficjenta do zwrotu udzielonego dofinansowania, z drugiej natomiast, o zwrocie tych środków orzeka się w drodze decyzji administracyjnej.

Mając na uwadze powyższe, w związku ze stwierdzeniem nienależnego pobrania części środków, IZ RPO WZ podjęła czynności zmierzające do odzyskania należnej jej kwoty. Zgodnie bowiem z art. 207 ust. 1 ufp w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp,
- 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy. Jednocześnie wskazuje się, iż w przypadku braku zwrotu środków w terminie określonym wydaną decyzją, Beneficjent, na podstawie art. 207 ust. 4 pkt 3 ufp, zostaje wykluczony z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Okres wykluczenia kończy się z upływem trzech lat liczonych od dnia dokonania zwrotu ww. środków (art. 207 ust. 5 ufp).

Podsumowując niniejsze rozstrzygnięcie wskazać należy, że postępowanie administracyjne w przedmiocie zwrotu części środków przeznaczonych na zakup obrabiarki CNC oraz elektronicznej szafy narzędziowej zostało wszczęte wobec Strony w związku ze stwierdzeniem błędnego zakwalifikowania planowanego przedsięwzięcia do grupy IV, zamiast do grupy II, tj. przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których, w przypadku stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Powyższe stanowisko wynikało z faktu, że Beneficjent nie dysponował przywołaną decyzją administracyjną ani na dzień przyjęcia do użytkowania środka trwałego w postaci obrabiarki CNC, będącego jednym z elementów przedsięwzięcia, jak również na dzień wypłaty części środków stanowiących refundację wydatków poniesionych na zakup tych środków trwałych przez Beneficjenta.

IZ RPO WZ na etapie rozliczania projektu ustaliła, iż Beneficjent do momentu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pobrał część środków na zakup obrabiarki CNC oraz elektronicznej szafy narzędziowej nienależnie. W przedmiotowej sprawie zaszyły zatem przesłanki wystąpienia nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 Rozporządzenia nr 1083/2006. Z uwagi na powyższe, stosownie do wyniku wskazanych ustaleń IZ RPO WZ zobowiązana była podjąć właściwe działania, w szczególności mające na celu odzyskanie środków z budżetu UE, w przypadku zaistnienia przesłanek określonych przepisami prawa. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 12 grudnia 2010 r. (sygn. akt I SA/Gd 1115/10) uznał, że momentem, kiedy na styku regulacji o charakterze cywilnoprawnym i administracyjnoprawnym dochodzi do wszczęcia postępowania administracyjnego jest moment, gdy organ podejmuje czynności o charakterze władczym (cechujące stosunek administracyjnoprawny), czyli czynności zmierzające do wydania decyzji o zwrocie środków. Beneficjent został więc przez IZ RPO WZ wezwany do zwrotu środków pobranych nienależnie. Następnie po bezskutecznym upływie 14-dniowego terminu, wobec

Beneficjenta wszczęto postępowanie administracyjne, albowiem jak już wcześniej wskazano ustawodawca polski ustanowił tryb zwrotu środków pobranych nienależnie w ufp, które to postępowanie doprowadziło do konieczności podjęcia niniejszej decyzji określającej kwotę wymaganą do zwrotu. Zgodnie bowiem z art. 25 pkt 1 uzppr, za prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada Instytucja Zarządzająca, którą w przypadku RPO WZ jest Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, do obowiązków którego należy w oparciu o art. 26 ust. 1 pkt 15 uzppr, odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań. Ustalając wysokość kwoty wymaganej do zwrotu IZ RPO WZ wzięła pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne i prawne, w tym przede wszystkim istotę dokonanego przez Beneficjenta naruszenia. Z wymienionych okoliczności wynika, iż dokonując zakup elektronicznie sterowanej szafy oraz przyjmując do używania obrabiarkę CNC, stanowiących elementy projektu, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obejmującej swoim zakresem co do zasady te same elementy, które wymienione zostały we wniosku o dofinansowanie, doprowadzono do sytuacji, iż przedsięwzięcie traktowane jako całość nie miało charakteru przedsięwzięcia planowanego w rozumieniu uoos.

W związku z powyższym, wypłacone Beneficjentowi w ramach projektu środki przeznaczone na częściowy zakup obrabiarki CNC rozliczone fakturami:

- nr 1151411 z dnia 13 września 2010 r. w wysokości 49 201,25 zł,
- nr 1154844 z dnia 21 stycznia 2011 r. w wysokości 414 576,88 zł,
- nr 1155282 z dnia 3 lutego 2011 r. w wysokości 22 382,89 zł,
- nr 80017718 z dnia 29 kwietnia 2011 r. w wysokości 3 094,12 zł,
- nr 205/SKL/02/2011 z dnia 14 lutego 2011 r. w wysokości 1 963,85 zł,
- nr 330 86000532 z dnia 28 lutego 2011 r. w wysokości 4 327,29 zł,
- nr 00134/11 z dnia 28 lutego 2011 r. w wysokości 2 930,63 zł,

oraz elektronicznej szafy narzędziowej rozliczony fakturą nr 1101662 z dnia 31 stycznia 2011 r. w wysokości 104 582,78 zł, tj. o łącznej wysokości 603 059,69 zł, pierwotnie uznane za kwalifikowalne, stanowią wydatki niekwalifikowalne. Ze względu na otrzymane dofinansowanie stanowiące 50 % całkowitych wydatków kwalifikowanych pobranych nienależnie kwota 301 529,85 zł podlega zwrotowi wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych.

Mając na uwadze całość dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności umowę o dofinansowanie wraz z zawartymi aneksami, wniosek o dofinansowanie, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach a także wyjaśnienia Beneficjenta koniecznym stało się wydanie niniejszej decyzji. Zgodnie bowiem z treścią art. 207 ust. 9 ufp w przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, instytucja zarządzająca wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.

Z uwagi na powyższe IZ RPO WZ orzeka jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji nie służy odwołanie, jednakże Strona może się zwrócić do Instytucji Zarządzającej RPO WZ z siedzibą w Szczecinie przy ul. Korsarzy 34, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Otrzymują:

- 1) Adwokat Dariusz Sosnowski
Wódkiewicz Sosnowski - Spółka jawna
ul. Stośława 2
70-223 Szczecin
- 2) a/a

